

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ, ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

FORMATION OF SOCIAL SKILLS OF FUTURE SPECIALISTS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS, PHYSICAL THERAPISTS, OCCUPATIONAL THERAPISTS

Андреева О. Б., Подоляка П. С.

Навчально-науковий інститут охорони здоров'я

Національного університету водного господарства та природокористування

м. Рівне, Україна

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2022.10.1>

Анотації

Формування соціальних навичок (soft skills) у студентів фізичної культури та спорту, фізичних терапевтів, ерготерапевтів під час їхньої фахової підготовки у закладі вищої освіти є основною вимогою роботодавців та викликом сьогодення. Соціалізація студентів у колективі є обов'язковою умовою їхньої реалізації як конкурентоспроможних фахівців з високою професійною культурою. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування особливостей формування соціальних навичок студентів фізичної культури та спорту, фізичних терапевтів, ерготерапевтів ННІОЗ під час фахової підготовки. Методи дослідження: аналіз літературних джерел, порівняння, узагальнення. У статті визначено сутність поняття «соціальні навички». Охарактеризовано найважливіші риси особистості, які натеper є обов'язковою вимогою роботодавців: емоційний інтелект, стресостійкість, гнучкість, креативність, емпатія, чесність, пунктуальність, порядність. Проаналізовано можливі труднощі у формуванні соціальних навичок, пов'язані з особистісними рисами та емоціями студентів. У перспективі передбачений моніторинг рівня сформованості соціальних навичок у студентів фізичної культури та спорту, фізичних терапевтів, ерготерапевтів ННІОЗ та зосередження уваги педагогів на формуванні “soft skills” у здобувачів під час їхньої фахової підготовки.

Ключові слова: соціальні навички, формування особистості студента, професійна культура, фізична культура та спорт, фізичний терапевт, ерготерапевт.

Формирование социальных навыков (soft skills) у студентов физической культуры и спорта, физических терапевтов, эрготерапевтов при их профессиональной подготовке в высшем учебном заведении является основным требованием работодателей и сегодняшним вызовом. Социализация студентов в коллективе является обязательным условием при реализации их как конкурентоспособных специалистов с высокой профессиональной культурой. Целью исследования является теоретическое обоснование методики формирования социальных навыков студентов физической культуры и спорта, физических терапевтов, эрготерапевтов ННІОЗ во время профессиональной подготовки. Методы исследования: анализ, сравнение, обобщение литературных источников. В статье определена сущность понятия «социальные навыки». Охарактеризованы важнейшие черты личности, которые на сегодняшний день являются обязательным требованием работодателей: эмоциональный интеллект, стрессоустойчивость, гибкость, креативность, эмпатия, честность, пунктуальность, порядочность. Проанализированы возможные трудности при формировании социальных навыков, связанных с личностными чертами и эмоциями студентов. В дальнейшем предусмотрен мониторинг уровня сформированности социальных

навыков у студентов физической культуры и спорта, физических терапевтов, эрготерапевтов ННАОЗ и сосредоточение внимания педагогов на формировании “soft skills” у студентов во время их профессиональной подготовки.

Ключевые слова: социальные навыки, формирование личности студента, профессиональная культура, физическая культура и спорт, физический терапевт, эрготерапевт.

Formation of social skills (soft skills) in students pursuing degrees in physical culture and sports, as well as physical therapists, and occupational therapists during their professional training in higher education, is both the main requirement of employers and the challenge today. Socialisation of students in the workplace is a prerequisite for their development as competitive specialists with high professional competence. The aim of the research is the theoretical substantiation of the method of formation of social skills in students of physical culture and sports, physical therapists, and occupational therapists of the Institute of Health Care in the scope of their professional training. Research methods: analysis, comparison, and generalisation of the findings from the literature. The essence of the concept of social skills is defined. The most important personality traits, which are key sought-after skills by contemporary employers, include emotional intelligence, resilience, flexibility, creativity, empathy, honesty, punctuality, and decency. Possible difficulties in developing social skills related to student personal characteristics and emotions are also analysed. As a result, it is rationalised to monitor the level of social skills in students of physical culture and sports, physical therapists, and occupational therapists at the Institute of Health Care, and ensure the focus of teachers on formation of student “soft skills” during their professional training.

Key words: soft skills, formation of student’s personality, professional culture, physical culture and sports, physical therapist, occupational therapist.

Вступ. Натепер однією з основних вимог роботодавців є опанування студентами під час навчання у закладах вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що робить їх конкурентоспроможними фахівцями на ринку праці. О. Лободинська стверджує про наявність сформованої сукупності навичок, популярних серед сучасних роботодавців, таких як: командна робота, аналітичне мислення, комунікабельність, вміння вирішувати проблеми, здатність навчатися, гнучкість, грамотне мовлення [8, с. 117]. Формування особистості студента, засвоєння та застосування соціальних навичок та вмінь, які вони розвивають під час навчання у закладі вищої освіти, є невід’ємним складником освітнього процесу сьогодення. Здобувачі вищої освіти навчаються не ізольовано, а у суспільстві. Деякою мірою навіть залежать від інших людей. Їхнє вдосконалення, прагнення стати кращими залежить від соціуму, що є навколо них. Якою б не була обдарованою особистість, але ізоляція її від інших людей буде перешкодою для розвитку її таланту, її професійних можливостей. Студенти повинні вміти висловлювати свою думку, розуміти інших, знаходити розв’язання складних завдань, іти на компроміси, вміти знайти спільну мову з колегами, викладачами. Соціалізація

є обов’язковим моментом у житті: як обдарованих, так і необдарованих студентів.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні особливостей формування соціальних навичок студентів фізичної культури та спорту, фізичних терапевтів, ерготерапевтів ННАОЗ під час фахової підготовки.

Матеріали і методи. Дослідження проводилось у Навчально-науковому інституті охорони здоров’я зі здобувачами вищої освіти спеціальностей «Фізична культура та спорт» та «Фізична терапія, ерготерапія».

Методи дослідження: термінологічний аналіз, аналіз вітчизняної та зарубіжної науково-педагогічної літератури, порівняння, узагальнення та систематизація отриманих результатів.

Результати дослідження. Поняття «соціальні навички» вперше своє застосування знайшло за кордоном наприкінці ХХ століття в галузі управління, бізнесу, освіти. Єдиної класифікації та дефініції “soft skills” немає [9, с. 54]. Кембриджський словник трактує поняття “soft skills” як здатність людей спілкуватися один з одним і працювати разом [11]. С. Наход у своїх працях згадував два поняття: “hard skills” (тверді навички) і “soft skills” (м’які, соціальні навички). Ці два терміни є досить популярними серед

сучасних дослідників. «Тверді навички» необхідні фахівцю для виконання певної діяльності, а м'які (соціальні) навички – для досягнення професійного успіху та успішної самореалізації [7].

Соціальні навички – це такі вміння людини, які вона застосовує для комунікації з іншими людьми. Йдеться про спілкування не лише за допомогою мовлення, але й інтонації, мови тіла, жестів тощо. У психології це – сукупність способів поведінки та звичок, що забезпечують ефективне спілкування між людьми, повагу до інших. Вивченням соціальних навичок займається багато науковців, зокрема А. Безус, Г. Бабій, Л. Гевлич, К. Коваль. Багато вітчизняних науковців працюють над розробленням методик формування соціальних навичок.

Так, Г. Корнюш стверджує, що перед плануванням заняття викладачі мають визначити, як саме формуються соціальні навички, які вибрати соціальні навички та використати відповідні методи навчання з метою створення ситуації, за якої “soft skills” можуть бути сформовані [6].

Н. Коляда, О. Кравченко пояснюють розвиток соціальних навичок як вміння утримувати увагу, співпрацювати в команді, володіти критичним мисленням [5]. К. Коваль характеризує соціальні навички як універсальні або функціональні компетентності, а фахівців, які ними володіють, – функціонально грамотними [4].

Найпростішою класифікацією соціальних навичок є поділ їх на дві великі групи: особистісні (персональні) та міжособистісні (інтерперсональні).

До категорії особистісних соціальних навичок належать: самоорганізація, самомотивація, здатність приймати правильне рішення залежно від ситуації, добре орієнтуватись в обставинах, що склалися, рішучість, відповідальність, стресостійкість, гнучкість.

До міжособистісних соціальних навичок відносять навички спілкування; емоційний інтелект; здатність до співчуття; вміння слухати і чути; чітко висловлювати свою думку, щоб зрозуміли інші; керувати іншими

людьми та мотивувати їх; можливість працювати в команді; вміння переконувати, вести переговори, дискусії; знаходити правильні рішення, компроміси; досягати порозуміння з оточуючими.

Л. Гребінник умовно виділяє чотири групи, це такі вміння людини, які вона застосовує для комунікації з іншими людьми: соціальні навички (культура, емпатія та здатність вибудовувати стосунки з іншими, вміння слухати, чути і формулювати власну думку); ментальні навички (креативність, мультидисциплінарне мислення); організаційні навички (самодисципліна, командна робота); особистісні навички (віра у себе, ініціативність, відповідальність, гнучкість) [1].

Соціальні навички, які є найбільш необхідними для формування «емоційного інтелекту», – це соціально-комунікативні здібності (комунікативні, міжособистісні навички, групова робота, соціальний інтелект, етика спілкування, відповідальність, вибудовування взаємин, вміння працювати в колективі та висловлювати свою думку); когнітивні навички (критичне, інноваційне мислення, навички вирішення проблем, навички самоосвіти, інформаційні навички).

Серед соціальних навичок, які потрібно виховувати ще з дитинства: вміння представити себе (вміння привітатися, самопрезентація перед незнайомими людьми, в новому колективі); здатність керувати своїми емоціями, голосом, бути спокійними в різних ситуаціях; щирість; вміння бесідувати; навички підтримання позитивного іміджу в колективі; вміння гідно реагувати на думку про себе інших людей – приймати компліменти, сприймати критику.

Вміння встановити взаємини з колегами, викладачами, друзями – це і є “soft skills”. Найбільш важливі вміння людини – це ті вміння, які дають можливість правильно досягати позитивного контакту з людьми, розуміти їх, проявляти емпатію, контролювати свою поведінку та емоції. Студентам, у яких сформовані соціальні навички, простіше управляти колективом, вміння переконувати, проявляти свою риторику та запал.

Особливість соціальної адаптації найбільш проявляється у професійній сфері. Основними методами формування соціальних навичок у студентів під час навчання у закладі вищої освіти можна визначити такі методи, як:

1. Аналіз свого спілкування та його застосування. У процесі формування навичок спілкування у студентів можуть виникати різні складні ситуації, оскільки самі себе вони з боку не бачать, не можуть проаналізувати самі свою поведінку. Для цього їм потрібно запропонувати почути чужу думку, тобто запитати різних людей, колег по навчанню, викладача, що їм подобається в їхніх висловлюваннях, що їм не подобається. Або поради звернутися до фахівця, який завдяки рольовим іграм та тренінгам проаналізує ситуацію та надасть певні поради щодо спілкування. Найпростіший спосіб – на камеру записати свої слова, прослухати їх та переглянути запис. Оцінюючи таким чином, можна уявляти, що спілкується хтось інший, тільки не сам студент. Тоді можна об'єктивно оцінити свої слова. Необхідно визначити, що потребує корекції у спілкуванні та знайти способи виправлення помилок.

2. Переконавання під час спілкування. Невпевненість людини у своїх словах свідчить про відсутність м'яких навичок. Хвилювання під час спілкування здебільшого призводить до спотворення інформації, неправильного висловлювання своєї думки. Потрібно вчитися спілкуватися впевнено, думати і розуміти про що говорити, висловлювати свою думку без хвилювань. Після незначних тренувань студенти стануть більш розкутими, кмітливими, вміло почнуть підтримувати розмову, підбирати правильні слова, навіть жартувати та симпатизувати співрозмовникам. Потрібно вчасно виявляти непевненість, усувати цю проблему, тому що через неї найчастіше страждають комунікативні вміння.

3. Спілкування з відомими людьми. Потрібно вивчати дії, манери, думки таких особистостей, але не копіювати їх, а, проаналізувавши їхні дії, виробити свою тактику

у спілкуванні; щоб не наслідувати їх, а бути безпосереднім у своєму спілкуванні. Тому варто оточувати себе більш сильними та здібними людьми, невимушено спілкуватися, запитувати поради, бути уважними, спостережливими, доброзичливими.

4. Постійно практикуватися. Здобутими знаннями потрібно постійно користуватися, спілкуватися, відвідувати масові заходи в межах дозволеного під час пандемії COVID-19 (з дотриманням усіх санітарно-протиепідемічних норм), адже це найкращий метод перейняти позитивний досвід. Потрібно практикуватись, спілкуючись з емоційно сильними людьми, навчатись у них та отримувати зворотний зв'язок. Така практика і стане причиною успіху.

Для формування соціальних навичок необхідно розвивати вміння:

- 1) формувати емпатію, чуйність для кращого сприйняття;
- 2) розуміти себе і навколишніх, аналізувати свої емоції;
- 3) вміти активно слухати, щоб правильно розуміти і показати своїми діями зацікавленість до розмови;
- 4) показувати зворотний зв'язок у спілкуванні, співбесідники мають зрозуміти, що їх слухають;
- 5) виробити здатність розбиратися в людях;
- 6) вивчати історії інших людей, ділитися з ними власними історіями;
- 7) встановлювати дружні стосунки та порозуміння;
- 8) розпізнавати невербальні сигнали під час спілкування, тому що мовою жестів, мімікою, рухами кінцівок, тоном голосу, виразом обличчя можна сказати більше ніж словами;
- 9) використовувати особливості просторових взаємин між людьми;
- 10) тренувати уважність та пам'ять;
- 11) гуляти по місту, спостерігати за поведінкою людей, подорожувати, збільшуючи свій кругозір, знання;
- 12) формувати акторський талант, розвивати гнучкість, не створювати конфліктних ситуацій;

13) виробляти у собі здібності оратора, привертати увагу, зацікавити співбесідників;

14) грати в ігри, такі як «Монополія», «Мафія», щоб визначати брехню та спрогнозувати ситуацію;

15) стримувати негативні емоції, вміти вирішувати конфлікти.

Під час вироблення м'яких навичок у студентів можуть виникати труднощі, пов'язані з їхніми особистісними рисами.

1. Емоційна нестабільність, запальність, нестриманість у юнацькому віці. Тому необхідно навчити бути стриманими, не робити передчасних висновків, вміти вислухати уважно викладача, співбесідника, приділяти увагу емоційній рівновазі і вмінню контролювати свої психічні прояви. Це стосується не лише негативних ситуацій, а й позитивних.

2. Переляк. Багато хто просто боїться висловлювати своє бачення, тому що вважають його хибним, і переживають, щоб не нашкодити співрозмовнику своїми висловлюваннями, оскільки «слово не горобець, вилетить – не впіймаєш!» Але не варто боятися спілкуватися, на помилках потрібно вчитися. Переляк блокує розум та дії, ставить людину позаду інших, не дозволяє їй постояти за себе, стати лідером, довести своє бачення ситуації.

3. Зарозумілість заважає розвивати соціальні навички. Завжди в будь-якому колективі знайдеться невелика кількість осіб, які безпідставно відчують свою перевагу над іншими та нехтують їхніми інтересами. Для розвитку соціальних навичок потрібно вміти триматися з колегами на рівних.

4. Відчуття обділеності буде заважати розвитку “soft skills”. Не можна звинувачувати людей в тому, що в тебе чогось бракує, а необхідно так працювати, щоб відчувати себе забезпеченим у всьому. В жодному випадку не можна шукати легкі рішення та жити чужим мисленням. Необхідно йти до

цілей своїм індивідуальним шляхом і мати власний погляд на речі. Отже, потрібно сприймати життя простіше, дивитися на все реалістично, об'єктивно, не допускати паніки і виправляти недоліки.

Дискусія. Натепер небагато вітчизняних учених займаються дослідженням соціальних навичок у фахівців різного напрямку (більшість – це закордонні вчені), але всі вони вважають, що обов'язково необхідно формувати соціальні навички студентам протягом вивчення різних дисциплін у закладах освіти. Наприклад, К. Коваль стверджує про необхідність soft skills у студентів для успішного працевлаштування [4]. Н. Длугунович вважає соціальні навички обов'язковими для формування високопрофесійних ІТ-фахівців [3]. М. Хансен виокремлює такі основні соціальні навички, як уміння слухати, організованість, командна робота, лідерство, критичне мислення, пунктуальність [12]. М. Арат до soft skills відносить такі навички, як адаптованість, навички аудіювання, творчого мислення, командна робота [10].

Висновки. Під час проведення аналізу літературних джерел було встановлено необхідність формування соціальних навичок у студентів закладів вищої освіти, оскільки це вже є вимогою роботодавців сьогодення. З'ясовано сутність поняття «соціальні навички» (позаяк єдиного визначення не існує) та визначено категорії і групи “soft skills”. У межах дослідження соціальними навичками називаємо вміння людини, які вона застосовує для комунікації з іншими людьми.

Сформульовано вміння, які потрібно розвивати у студентів фізичного виховання та спорту, фізичної терапії, ерготерапії під час фахової підготовки для формування соціальних навичок. Запропоновані шляхи виправлення труднощів, які виникають у студентів під час формування “soft skills”.

Література

1. Гребінник Л. Мовна практика за кордоном як один із шляхів формування “soft skills” у сучасного фахівця. “Soft skills” – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI сто-

References

1. Hrebinnyk, L. (2020). Movna praktyka za kordonom iak odyin iz shliakhiv formuvannia “soft skills” u suchasnoho fakhivtsia. “Soft skills” – nevidiemni aspekty formuvannia konkurentnospromozhnosti studentiv u XXI stolitti

літмі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 90 с.

2. Дроздова Ю. Концептуальні підходи до визначення “soft skills” у сучасних освітніх та професійних моделях. “Soft skills” – невід’ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 90 с.

3. Длугунович Н. А. Soft skills як необхідна складова частина підготовки IT-фахівців. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. № 6. С. 239–242.

4. Коваль К. О. Розвиток “Soft skills” у студентів – один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2015. № 2. С. 162–167. URL: <https://visnyk.vntu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/827>.

5. Коляда Н. М., Кравченко О. О. Практичний досвід формування “soft skills” в умовах закладу вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 27. Т. 3. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2308-4855/article/view/203686>.

6. Корнюш Г. Формування м’яких навичок у студентів закладів вищої освіти в контексті навчання іноземних мов. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв’язки*. 2020. № 36. С. 99–110.

7. Наход С. А. Значущість “soft skills” для професійного становлення майбутніх фахівців соціономічних професій. *Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2018. Вип. 63. С. 131–135. URL: <http://www.chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/632018/632018.pdf#page=131>.

8. Лободинська О. М., Гридчук О. Є. Формування соціальних навичок студентів: проблеми й перспективи. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2020. 30(3). С. 116–121.

9. Ткачук Ю. Концептуальні підходи до визначення поняття «соціальні навички». *Наука. Освіта. Молодь*. 2021. № 2. С. 181–184. URL: http://www.library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2021/2/62.pdf.

10. Arat M. Acquiring soft skills at university. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*. 2014. No. 4(3).

[Language practice abroad as one of the ways to form “Soft skills” in a modern specialist. “Soft skills” – integral aspects of building student competitiveness in the XXI century]. Kyiv : Kyiv. nats. torg.-ekon. un-t. [in Ukrainian]

2. Drozdova, Yu. (2020). Kontseptualny pidkhody do vyznachennia “soft skills” u suchasnykh osvitynykh ta profesiynykh modeliakh. “Soft skills” – nevidiemni aspekty formuvannia konkurentospromozhnosti studentiv u XXI stolitti [Conceptual approaches to the definition of “Soft skills” in modern educational and professional models. “Soft skills” – integral aspects of building student competitiveness in the XXI century]. Kyiv : Kyiv. Nats. torg.-ekon. un-t. [in Ukrainian]

3. Dluhunovych, N. A. (2014). Soft skills iak neobkhidna skladova chastyna pidhotovky IT-fakhivtsiv [Soft skills training as a necessary component of it professionals]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Herald of Khmelnytskyi national university*, 6. Pp. 239–242. Retrieved from: <http://elar.khnu.km.ua/handle/123456789/3883>. [in Ukrainian]

4. Koval, K. O. (2015). Rozvytok “soft skills” u studentiv – odyz z vazhlyvykh chynnykiv pratsevlashtuvannia [Development of “soft skills” for students is one of the important factors of employment]. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu – Visnyk of Vinnytsia Polytechnical Institute*, 2, pp. 162–167. Retrieved from: <https://visnyk.vntu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/827>. [in Ukrainian]

5. Koliada, N. M. & Kravchenko, O. O. (2020). Praktychnyi dosvid formuvannia “soft skills” v umovakh zakladu vyshchoi osvity [Practical experience of “soft skills” formation in terms of a higher education institution]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues of the humanities*, 27(3). Retrieved from: <http://journals.uran.ua/index.php/2308-4855/article/view/203686>. [in Ukrainian]

6. Korniyush, H. (2020). Formuvannia miakykh navychok u studentiv zakladiv vyshchoi osvity v konteksti navchannia inozemnykh mov [Developing students’ soft skills in the context of teaching foreign languages at higher education institutions]. *Vykkladannia mov u vyshchykh*

URL: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1073.4128&rep=rep1&type=pdf>.

11. Cambridge Advanced Learner's Dictionary. Cambridge University Press, 2008. 1799 с. ISBN 9783125179882.

12. Hansen M. How to Develop and Train for Soft Skills in the Workplace. 2018. URL: <https://elearningindustry.com/softskills-in-the-workplace-develop-train>.

navchalnykh zakladakh osvity na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zvyazky – Teaching languages at higher educational establishments at the present stage. Intersubject relations, 36, 99–110. [in Ukrainian]

7. Nakhod, S. A. (2018). Znachushchyst "soft skills" dlia profesiinoho stanovlennia maibutnikh fakhivtsiv sotsionomichnykh profesii [Importance of "soft skills" for professional formation of future specialists of socioeconomic professions]. *Pedahohichni nauky: realii ta perspektivy – Pedagogical sciences: reality and perspectives, 63, 13–135*. Retrieved from: <http://www.chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/63-2018/63-2018.pdf#page=131>. [in Ukrainian]

8. Lobodynska, O. M., & Hrydzhuk, O. Ye. (2020). Formuvannia sotsialnykh navychok: problemy i perspektyvy [Formation of students' social skills: problems and prospects]. *Naukovyi visnyk NLTU – Scientific Bulletin of UNFU, 30(3), 116–121*. [in Ukrainian]

9. Tkachuk, Yu. (2021). Kontseptualni pidkhody do vyznachennia poniattia "Sotsialni navychki" [Conceptual approaches to definition of "Social skills"]. *Nauka. Osvita. Molod. – Science. Education. Young, 2, Pp. 181–184*. Retrieved from: http://www.library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2021/2/62.pdf. [in Ukrainian]

10. Arat, M. (2014). Acquiring soft skills at university. *Journal of educational and instructional studies in the world, 4(3), 46–51*. Retrieved from: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1073.4128&rep=rep1&type=pdf>.

11. Cambridge advanced learner's dictionary (2008). Retrieved from: <http://theunitedknowledge.com/wp-content/uploads/catalogue/CUP/Cambridge-2013-Dictionaries.pdf>.

12. Hansen, M. (2018). How to Develop and Train for Soft Skills in the Workplace. eLearning Industry. Retrieved from: <https://elearningindustry.com/softskills-in-the-workplace-develop-train>.